

Visoki predstavnik Christian Schmidt zabranio provedbu antidejtonskih zaključaka koje je usvojila Narodna skupština Republike Srpske

Zaključci koje je usvojila Narodna skupština Republike Srpske na 16. posebnoj sjednici 24. i 25. prosinca 2024. predstavljaju nepromišljen pokušaj Narodne skupštine Republike Srpske da stvori posebna pravila za konceptualno i pravno negiranje načela Daytonskoga mirovnog sporazuma, koji je temelj za pravni okvir Bosne i Hercegovine. Svako nepoštivanje ovoga sporazuma dovest će u pitanje stabilnost i pravni integritet zemlje i mogućnost uravnoteženja političkih pozicija na pošten i demokratski način. Sve dok se demokratska integracija u transatlantsku i europsku zajednicu u potpunosti ne ostvari, međunarodna zajednica ne može ostati nijema i mora doprinijeti očuvanju međunarodno dogovorenih načela Daytonskoga mirovnog sporazuma (GFAP) kao temelja multietničke države bez diskriminacije. S obzirom na to da je visoki predstavnik sukladno svojem mandatu konačni autoritet u pogledu tumačenja provedbe civilnoga dijela Daytonskoga mirovnog sporazuma, on ima dužnost djelovati ukoliko dođe do značajnog kršenja ili najava kršenja Daytonskoga mirovnog sporazuma.

U svjetlu ovih činjenica, visoki predstavnik donosi Nalog

kojim se svaki pokušaj provedbe opasnih elemenata gore spomenutih zaključaka, koji pozivaju na djelovanje, proglašava zabranjenim i kažnjivim po zakonu. Prema tome, od vladajuće koalicije u Republici Srpskoj prvenstveno ovisi hoće li biti zakonskih posljedica ili ne. Visoki predstavnik poziva članove NSRS da razmisle o posljedicama takvih postupaka i na brzinu sastavljene pravno neutemeljene mješavine skupštinskih odluka koje se odnose na konkretno pitanje. Pravo na pošteno suđenje mora biti zaštićeno zagarantiranim procedurama i poštivanjem vladavine prava, a ne stvaranjem unilateralnih pravila.

Osnovna poruka ovog Naloga je: nitko nije iznad zakona i nitko ne smije zlouporabljivati zakon. Ovaj Nalog ne isključuje postupanje nadležnih institucija Bosne i Hercegovine, koje mogu poduzeti odgovarajuće radnje na osnovi vlastite procjene.

Među brojnim problematičnim tvrdnjama sadržanim u zaključcima NSRS je i ideja da bi se skupštinske odluke unutar multietničkog entiteta Republika Srpska mogle odnositi samo na jednu etničku skupinu. Takve mjere nisu samo diskriminatorne, već su u izravnoj suprotnosti s duhom Daytonškoga mirovnog sporazuma, posebice Aneksom 4, odnosno Ustavom Bosne i Hercegovine, ali i europskim normama. Ovi zaključci potencijalno mogu biti značajna smetnja na putu Bosne i Hercegovine ka članstvu u EU.

Ovaj Nalog stupa na snagu odmah po objavljivanju na službenoj internet stranici Ureda visokoga predstavnika.